

BÁO CÁO

Tổng kết 15 năm thực hiện Chỉ thị 24-CT/TW, ngày 04/7/2008 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về phát triển nền Đông y Việt Nam và Hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới

Thực hiện Công văn số 802-CV/BTGTU, ngày 09/02/2023 của Ban Tuyên giáo Tỉnh uỷ về xây dựng báo cáo “tổng kết 15 năm thực hiện Chỉ thị 24-CT/TW, ngày 04/7/2008 của Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa X về phát triển nền Đông y Việt Nam và Hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới”. Ban Thường vụ Huyện uỷ báo cáo kết quả thực hiện như sau:

I. Đặc điểm, tình hình

Đam Rông là huyện miền núi, nằm về hướng Tây Bắc của tỉnh Lâm Đồng, trên trục đường Quốc lộ 27 từ Lâm Đồng đi Đắk Lắk với tổng diện tích tự nhiên là 87.271 ha; trong đó có 65.296 ha đất Lâm nghiệp, chiếm 76,1% diện tích tự nhiên. Huyện có 08 đơn vị hành cấp xã; 56.734 nhân khẩu, trong đó có 36.919 người dân tộc thiểu số chiếm 65,07%.

1. Hệ thống tổ chức, mạng lưới y tế trên địa bàn

- Cấp huyện:

+ Có 01 Trung tâm Y tế có trách nhiệm thực hiện hai chức năng là dự phòng và điều trị, quy mô 60 giường bệnh, có đủ các phòng chức năng, các khoa chuyên môn theo quy định, với 99 cán bộ, nhân viên trong đó trình độ Đại học có 43 người (08 BSCKI; 02 BSCKSB; 13 bác sỹ; 04 dược sỹ; 08 điều dưỡng; 01 hộ sinh, 03 Y tế công cộng; 04 kế toán). Trình độ cao đẳng có 21 người gồm (13 điều dưỡng, 06 hộ sinh, 02 dược sỹ). Trình độ trung cấp có 35 người (11 y sỹ; 02 điều dưỡng; 01 hộ sinh; 04 kỹ thuật viên XN; 02 dược sỹ; 01 văn thư lưu trữ; khác 14).

+ Có 02 phòng khám Đa khoa khu vực: trình độ Đại học có 06 người (01 BSCKI, 03 bác sỹ; 01 nữ hộ sinh, 01 điều dưỡng). Trình độ Cao đẳng có 05 người (03 điều dưỡng; 02 nữ hộ sinh) và 01 dược sỹ trung cấp.

- Cấp xã:

+ Toàn huyện có 08 trạm Y tế trong đó 8/8 xã đạt và duy trì đạt tiêu chí quốc gia về y tế, với 50 viên chức và người lao động thực hiện chức năng cung cấp, thực hiện các dịch vụ chăm sóc sức khỏe ban đầu cho nhân dân trên địa bàn xã. 53/53 thôn có nhân viên y tế, cộng tác viên dân số.

- Hệ thống y tế tư nhân gồm có 07 cơ sở khám bệnh và 28 hiệu thuốc tư nhân.

Đây là điều kiện thuận lợi cho nhân dân trong việc khám chữa bệnh và chăm sóc sức khỏe, từng bước được tiếp cận với dịch vụ chăm sóc sức khỏe có chất lượng cao và trang thiết bị hiện đại.

2. Những thuận lợi và khó khăn

2.1. Thuận lợi

Trong những năm qua công tác bảo vệ và chăm sóc sức khỏe nhân dân các dân tộc trên địa bàn huyện đạt được nhiều thành tựu quan trọng. Mạng lưới y tế, đặc biệt y tế cơ sở ngày càng được củng cố và phát triển. Nhiều dịch bệnh nguy hiểm được khống chế và đẩy lùi; các dịch vụ y tế tư nhân ngày càng phát triển đa dạng; việc cung ứng thuốc và thiết bị y tế ngày càng được nâng cấp hiện đại cơ bản đáp ứng nhu cầu khám chữa bệnh của nhân dân. Đặc biệt là sau khi Ban Bí thư Trung ương Đảng ban hành Chỉ thị số 24-CT/TW, ngày 04/7/2008 *"về phát triển nền Đông y Việt Nam và Hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới"*, Thông báo kết luận của Ban bí thư về 5 năm thực hiện Chỉ thị 24-CT/TW, ngày 04/7/2008 *"về phát triển nền Đông y Việt Nam và Hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới"*. Mạng lưới Đông y huyện Đam Rông đã được triển khai góp phần đẩy mạnh công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân trên địa bàn toàn huyện.

Đạt được những thành tựu trên là do có sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, chính quyền từ huyện đến các xã, sự nỗ lực phấn đấu của viên chức và người lao động ngành y tế, sự tham gia tích cực và có hiệu quả của các ban, ngành, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể, cùng toàn thể nhân dân các dân tộc trên địa bàn huyện.

2.2. Khó khăn

Mặc dù việc triển khai thực hiện Chỉ thị 24-CT/TW, ngày 04/7/2008 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khoá X) về phát triển nền Đông y Việt Nam và Hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới, song công tác tuyên truyền thực hiện Chỉ thị vẫn chưa thường xuyên, việc quảng bá về hiệu quả trong chữa bệnh bằng đông y còn nhiều hạn chế. Công tác vận động các lương y có bài thuốc hay, sưu tầm các kinh nghiệm, bài thuốc dân gian để phổ biến trong khám chữa bệnh cho nhân dân chưa được quan tâm đúng mức, hệ thống tổ chức về công tác đông y chưa được hoàn thiện, đội ngũ cán bộ làm công tác đông y còn thiếu, chất lượng khám chữa bệnh bằng y học cổ truyền chưa cao. Việc phát triển mạng lưới đông y ở các tuyến còn nhiều hạn chế, nhất là ở tuyến xã.

Quản lý nhà nước về lĩnh vực đông y còn nhiều hạn chế, đặc biệt là lĩnh vực khai thác, thu mua dược liệu trên địa bàn huyện. Nhiều kỹ thuật chuyên sâu trong khám chữa bệnh đông y chưa được triển khai nên chưa thu hút được nhiều người dân sử dụng dịch vụ khám chữa bệnh bằng đông y. Việc phát triển, hình thành của Hội Đông y huyện còn gặp nhiều khó khăn (chưa thành lập được).

Công tác khám, chữa bệnh bằng đông y trong những năm qua chưa có mô hình điểm để có thể nhân rộng trên địa bàn. Công tác xã hội hóa về phát triển nền đông y còn nhiều khó khăn.

3. Quá trình quán triệt, tuyên truyền, triển khai, thực hiện Chỉ thị, Công tác nghiên cứu, quán triệt Chỉ thị số 24-CT/TW

Trên cơ sở Chỉ thị của Trung ương, Kế hoạch số 20-KH/TU của Tỉnh ủy Lâm Đồng và Hướng dẫn số 41-HD/BTGTU, ngày 19/8/2011 của Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Lâm Đồng về việc “Phát triển nền đông y Việt Nam và Hội đông y Việt Nam trong tình hình mới”, Ban Thường vụ Huyện ủy đã lãnh đạo, chỉ đạo các cấp ủy đảng chính quyền, địa phương tiếp tục triển khai thực hiện Chỉ thị 24-CT/TW. Đồng thời giao cho Ban Tuyên giáo Huyện ủy phối hợp với Văn phòng Huyện ủy và các Ban xây dựng Đảng, quán triệt nội dung Chỉ thị đến từng các chi, Đảng bộ trực thuộc Huyện ủy, đến cán bộ, đảng viên, đặc biệt là cán bộ, đảng viên nhân viên ngành y tế, hội viên Hội đông y và các ngành liên quan đến tổ chức và hoạt động đông y trên địa bàn huyện.

Xác định việc triển khai nghiên cứu, học tập quán triệt Chỉ thị số 24-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương, là trách nhiệm chung của các cấp ủy Đảng, chính quyền, các cấp, các ban, ngành, đoàn thể, là đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng, quan trọng trong toàn Đảng bộ. Ban Thường vụ Huyện ủy đã tổ chức Hội nghị triển khai, quán triệt ở các chi, Đảng bộ trực thuộc Huyện ủy với 100% tổ chức cơ sở Đảng bằng 97% cán bộ, đảng viên được học tập.

Việc học tập, quán triệt, tổ chức thực hiện Chỉ thị số 24-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương và các văn bản chỉ đạo của Tỉnh ủy, Huyện ủy đã làm cho cán bộ, đảng viên và nhân dân nắm, hiểu rõ, hiểu sâu hơn quan điểm của Đảng, trên cơ sở đó xây dựng chương trình hành động, tạo ra sự thống nhất về mặt tư tưởng, đồng thuận xã hội để triển khai thực hiện. Đồng thời qua đợt triển khai, học tập Chỉ thị là dịp để cán bộ, đảng viên và Nhân dân hiểu thêm về tầm quan trọng về nền y học cổ truyền của Việt Nam.

Yêu cầu đặt ra đối với việc triển khai học tập, quán triệt và tổ chức thực hiện Chỉ thị là đảm bảo tinh thần đổi mới, nhấn mạnh những điểm mới, có các hình thức phù hợp với từng đối tượng, từng địa phương.

4. Công tác tuyên truyền Chỉ thị

Hàng năm, Ban Thường vụ Huyện ủy đã chỉ đạo các cơ sở y tế đẩy mạnh công tác tuyên truyền về sử dụng phương pháp Đông y để chữa các bệnh thông thường, bệnh theo mùa. Hướng dẫn người dân nhận biết các cây thuốc nam thông qua tranh cây thuốc nam và các cây thuốc trồng tại vườn thuốc nam, hướng dẫn cách trồng và sử dụng cây thuốc nam trong phòng và chữa một số bệnh thông thường khi cần như bài thuốc xông, thuốc hạ sốt, viêm họng, ho, chữa tiêu chảy cầm máu...

5. Công tác triển khai thực hiện Chỉ thị

5.1. Việc ban hành các văn bản lãnh, chỉ đạo

Căn cứ vào tình hình thực tế trên địa bàn huyện, Ban Thường vụ Huyện ủy đã xây dựng Kế hoạch số 22-KH/HU, ngày 16/04/2012 dựa trên các mục tiêu, nhiệm vụ, các giải pháp thực hiện cụ thể. Chỉ đạo Ủy ban nhân dân huyện, Phòng Y tế huyện và các địa phương cụ thể hóa Chỉ thị và kế hoạch của Ban Thường vụ Huyện ủy phù hợp với tình hình thực tế của địa phương, đơn vị. UBND huyện đã chỉ đạo ngành y tế hướng dẫn các Trạm Y tế xã thực hiện chỉ tiêu 30, tiêu chí 7 trong Bộ tiêu chí Quốc gia về y tế xã giai đoạn 2014 - 2020 ban hành kèm theo Quyết định 4667/QĐ-BYT, ngày 07/11/2014 của Bộ Y tế về khám chữa bệnh y học cổ truyền và vườn thuốc nam tại Trạm Y tế, đồng thời phối hợp cùng với bệnh viện Y học cổ truyền Phạm Ngọc Thạch hướng dẫn các Trạm Y tế xã thực hiện các nội dung trong bảng điểm xây dựng xã tiên tiến về y dược cổ truyền ban hành kèm theo Quyết định 647/QĐ-BYT của Bộ Y tế.

5.2. Kết quả lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức triển khai các đề án

Với mục tiêu chung phát triển nền đông y Việt Nam nhằm bảo vệ chăm sóc sức khỏe của nhân dân, để bảo tồn nguồn dược liệu sẵn có và phát triển ngành dược liệu bền vững, giá trị cao Huyện ủy đã chỉ đạo UBND huyện xây dựng và triển khai Đề án phát triển cây dược liệu trên địa bàn huyện Đam Rông, định hướng đến năm 2030 gắn với điều kiện tự nhiên, đặc điểm tương xứng với tiềm năng, lợi thế của từng địa phương trên địa bàn huyện.

Các cơ quan, ban, ngành, MTTQ và các đoàn thể thường xuyên phối hợp mở các hội nghị lồng ghép tuyên truyền việc khám chữa bệnh bằng phương pháp Đông y ở các cơ sở y tế xã. Tuyên truyền trong nhân dân biết tận dụng những khoảng đất trống để trồng các cây thuốc chữa bệnh như: ngải cứu, tía tô, kinh giới, cây sả, nghệ, đinh lăng, nhọ nồi, huyết dụ, rau sam... và phổ biến về tác dụng của các loại cây này để phục vụ chăm sóc bảo vệ nâng cao sức khỏe nhân dân tại địa phương.

5.3. Công tác sơ, tổng kết Chỉ thị

- Ngày 21/5/2013 Ban thường vụ Huyện ủy Đam Rông đã ban hành Kế hoạch số 55-KH/HU về sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 24-CT/TW.

- Thực hiện Kế hoạch số 43-KH/TU, ngày 15/3/2018 của Tỉnh ủy Lâm Đồng về tổng kết 10 năm thực hiện Chỉ thị 24-CT/TW, ngày 04/7/2008 của Ban Bí thư về phát triển nền Đông y Việt Nam và Hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới. Ban Thường vụ huyện ủy Đam Rông đã xây dựng báo cáo số 167-BC/HU, ngày 24/4/2018 tổng kết 10 năm thực hiện Chỉ thị.

5.4. Về đầu tư nguồn lực dành cho công tác phát triển nền đông y

Cơ chế chính sách trong đầu tư thiết bị, cơ sở vật chất để phát triển nền Đông y và Hội Đông y trên địa bàn đã được các cấp ủy đảng, chính quyền các cấp quan tâm, 8/8 xã = 100% Trạm y tế các xã được nhà nước cấp kinh phí cho hoạt

động thường xuyên theo định mức quy định và được đầu tư các thiết bị gồm máy điện châm, đèn hồng ngoại, tranh châm cứu phục vụ cho hoạt động Đông y tại Trạm y tế; 8/8 Trạm y tế có vườn thuốc nam, bộ tranh mẫu thuốc nam trưng bày tại Trạm y tế. Tính đến thời điểm 12/2022, có 8/8 (100%) xã đạt và duy trì đạt tiêu chí quốc gia về y tế.

UBND huyện Đam Rông phê duyệt Quyết định số 1884 /QĐ-UBND, ngày 13/9/2022 triển khai Đề án phát triển cây dược liệu trên địa bàn huyện Đam Rông. định hướng đến năm 2030 với tổng kinh phí giai đoạn 2022-2025 là 16.770 triệu đồng, trong đó: Ngân sách nhà nước là 4.170 triệu đồng (*chiếm 24,87%*); vốn đối ứng của cá nhân, tổ chức và nguồn lồng ghép khác là 12.600 triệu đồng (*chiếm 75,13%*).

5.5. Công tác kiểm tra

Nhận thức rõ về tầm quan trọng của Chỉ thị số 24-CT/TW, ngày 04/7/2008 của Ban Bí thư Trung ương Đảng “*về phát triển nền Đông y Việt Nam và Hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới*” trong sự nghiệp bảo vệ và chăm sóc sức khỏe cho nhân dân. Hàng năm UBND huyện ban hành Kế hoạch và Quyết định thành lập đoàn kiểm tra, lồng ghép kiểm tra, đánh giá kết quả triển khai thực hiện nội dung của Chỉ thị, ít nhất một năm một lần cùng các đợt kiểm tra hoạt động của hành nghề y dược tư nhân, các đợt kiểm tra hoạt động của Trạm y tế xã về kiểm tra công tác khám chữa bệnh bằng y học cổ truyền tại Trạm y tế trên địa bàn.

Qua kiểm tra, công tác khám, chữa bệnh bằng đông y tại các Trạm y tế cũng còn gặp không ít khó khăn, cụ thể: Trong số bệnh nhân đến khám và chữa bệnh tại Trạm y tế, những người có nhu cầu khám bệnh theo phương pháp y học cổ truyền là không ít, song chỉ những bệnh đơn giản mới được khám và điều trị tại trạm, còn phần lớn bệnh nhân đều được giới thiệu lên tuyến trên (*Bệnh viện Y dược cổ truyền tỉnh, Khoa y học cổ truyền Trung tâm y tế huyện*), vì dụng cụ phục vụ khám, chữa bệnh của trạm còn thiếu, thuốc đông y chỉ có một vài loại thuốc kết hợp, không có thuốc bốc theo thang, hoạt động khám chữa bệnh bằng y học cổ truyền ở trạm chủ yếu là tuyên truyền, hướng dẫn người dân cách sử dụng cây thuốc nam để chữa bệnh...

Công tác quản lý và theo dõi bệnh nhân khám và điều trị tại các cơ sở y tế trên địa bàn, đều được ghi chép đầy đủ, đúng quy định.

II. Kết quả, hạn chế, nguyên nhân, bài học kinh nghiệm qua 15 năm thực hiện Chỉ thị số 24-CT/TW

1. Kết quả đạt được

1.1. Về nâng cao nhận thức và tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy đảng, chính quyền đối với việc phát triển nền Đông y Việt Nam

Trong quá trình triển khai thực hiện Chỉ thị của Trung ương và kế hoạch Tỉnh ủy, Huyện ủy các ban, ngành, đoàn thể huyện đã có sự phối hợp trong tuyên

truyền vận động cán bộ, đảng viên và nhân dân thực hiện Chỉ thị số 24-CT/TW, góp phần vào việc nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên và Nhân dân trong công tác khám chữa bệnh và phát huy, giữ gìn nền y học dân tộc, khuyến khích các tổ chức cá nhân trong và ngoài huyện thành lập các cơ sở khám, chữa bệnh, đào tạo nghề sản xuất kinh doanh thuốc đông y, phát triển các vùng dược liệu. Hiện tại trên địa bàn huyện đã có tổ chức, cá nhân trồng, phát triển cây dược liệu thương phẩm có quy mô tương đối lớn như: trà dây, đương quy... Các Trạm y tế đều được củng cố nâng cấp về cơ sở hạ tầng, trang thiết bị máy móc được chú trọng đầu tư, mạng lưới đông y từng bước được củng cố và phát triển, cán bộ y tế huyện đến cơ sở có đủ trình độ, năng lực đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân là một trong những chỉ tiêu quan trọng được các cấp ủy đảng đưa vào Nghị quyết phát triển kinh tế xã hội hàng năm của địa phương. Là một trong các chỉ tiêu đánh giá xã, huyện đạt chuẩn nông thôn mới.

1.2. Về kiện toàn hệ thống khám, chữa bệnh bằng đông y và quản lý nhà nước về đông y, đông dược.

Những năm qua, đặc biệt là sau khi có Chỉ thị số 24-CT/TW, ngày 04/7/2008 của Ban Bí thư Trung ương Đảng “*về phát triển nền Đông y Việt Nam và Hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới*”, cấp ủy Đảng, chính quyền, các ban, ngành, đoàn thể và ngành Y tế đã tập trung cao trong công tác củng cố hệ thống Hội Đông y. Công tác xây dựng và phát triển tổ chức Hội Đông y luôn được sự quan tâm của các cấp ủy, chính quyền. Được thành lập từ năm 2009 tại Quyết định số 11/2009/QĐ-ĐY ngày 9/10/2009 của tỉnh Hội Đông y Lâm Đồng, gồm 01 Chi hội trưởng, 01 Chi hội phó, các thành viên chủ yếu là các cán bộ y tế có trình độ chuyên môn về y học cổ truyền công tác tại Trung tâm và các đơn vị y tế trực thuộc. Hội luôn có các chủ trương khuyến khích lương y, các cơ sở bốc thuốc nam tham gia Hội. Đến nay, hệ thống tổ chức về đông y từ huyện đến xã từng bước được kiện toàn, đội ngũ cán bộ làm công tác y tế tăng về số lượng và chất lượng, góp phần đẩy mạnh vào công tác chăm sóc, bảo vệ và nâng cao sức khỏe nhân dân trên địa bàn toàn huyện. Toàn huyện có 8 nhân viên y tế chuyên về y học cổ truyền gồm: có 02 bác sĩ y học cổ truyền, 6 y sĩ y học cổ truyền, tại Trung tâm Y tế huyện có 01 bác sĩ y học cổ truyền và 03 y sĩ y học cổ truyền, trong đó có 02 y sĩ y học cổ truyền làm tại khoa Nội - Nhi - Lây - Đông y, 4/8 Trạm y tế có bác sĩ hoặc y sĩ y học cổ truyền, các Trạm y tế khác cán bộ phụ trách y học cổ truyền là kiêm nhiệm và đã được tập huấn ngắn hạn về y học cổ truyền.

Xác định công tác khám chữa bệnh bằng Y học cổ truyền là nhiệm vụ trọng tâm hàng đầu để bảo tồn giá trị của nền Đông y và Hội Đông y Việt Nam. Thực hiện tốt 9 điều Y huấn của Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác và 12 điều Quy định về Y đức của Bộ Trưởng Bộ y tế. Công tác khám, chữa bệnh y học cổ truyền trên địa bàn được đẩy mạnh, hiện nay, trên địa bàn huyện có 08 Trạm y tế đang hoạt động khám chữa bệnh y học cổ truyền cho hàng ngàn lượt bệnh nhân/năm. Các

mục tiêu về chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân không ngừng được đẩy mạnh, công tác truyền thông, giáo dục sức khỏe được tăng cường, các chỉ số dịch vụ năm sau đều cao hơn so với năm trước, đặc biệt là công tác khám, chữa bệnh bằng y học cổ truyền đã được chú trọng quan tâm, chất lượng khám và điều trị bệnh bằng các phương pháp về y học cổ truyền tại các cơ sở y tế ngày càng được nâng cao, đặc biệt sau khi Thông tư số 50/2010/TT-BYT, ngày 31/12/2010 về hướng dẫn việc kết hợp y học cổ truyền với y học hiện đại trong khám, chữa bệnh, tỷ lệ bệnh nhân đến khám và điều trị bệnh bằng các phương pháp về y học cổ truyền tăng qua các năm, cụ thể: năm 2013 đạt 18.28%; năm 2015 đạt 21.83 %; năm 2018 đạt 23.56 % ; năm 2022 đạt 28.32 %, số bệnh nhân đến khám, chữa bệnh tại trạm y tế và Trung tâm y tế huyện cơ sở khám chữa bệnh đông y trên địa bàn huyện.

1.3. Về Công tác đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ phát triển nguồn nhân lực

Các cấp ủy, chính quyền thường xuyên quan tâm đến công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ làm công tác Đông y, cử hội viên đi đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ tại các lớp do Sở y tế, Bệnh viện y học cổ truyền tỉnh. Hàng năm Trạm y tế các xã cử cán bộ đi tập huấn, bồi dưỡng về công tác khám chữa bệnh bằng Đông y.

Toàn huyện có 100% các cơ sở y tế và 100% y, bác sĩ hoạt động khám chữa bệnh lĩnh vực y học cổ truyền đều chấp hành và tham gia đầy đủ các lớp, hội nghị tập huấn kiến thức do Sở y tế, ủy ban nhân dân huyện tổ chức.

1.4. Về Công tác phát triển nguồn dược liệu

Nhằm bảo tồn nguồn dược liệu sẵn có và phát triển ngành dược liệu bền vững, giá trị cao, tương xứng với tiềm năng, lợi thế của địa phương, ngày 13/9/2022 ủy ban nhân dân huyện đã phê duyệt Đề án phát triển cây dược liệu trên địa bàn huyện Đam Rông, định hướng đến năm 2030 tại Quyết định số 1884/QĐ-UBND.

Đồng thời Trạm y tế xã đã tích cực trong công tác khôi phục và phát triển nguồn dược liệu, tuy chưa xây dựng được vùng nguyên liệu chính, công tác khai thác, chế biến thuốc còn hạn chế, song trong quá trình hoạt động các Hội viên đã nghiên cứu, kế thừa và phát huy các bài thuốc gia truyền, các phương thuốc chữa bệnh bằng y học cổ truyền, tận dụng nguồn dược liệu sẵn có ở địa phương để chữa trị các bệnh thông thường và nhiều bệnh mãn tính khác trong nhân dân rất có hiệu quả như: sỏi đường tiết niệu, viêm đại tràng mãn tính, ho, viêm họng, thiếu năng sinh dục nam, gãy xương, nhuận tràng... Đồng thời khôi phục và phát triển vườn thuốc nam tại các Trạm y tế xã và tủ thuốc gia đình, hướng dẫn cho mọi người biết cách sử dụng cây rau, cây ăn quả, cây cảnh để làm thuốc khi có bệnh, biết xoa bóp day ấn các huyệt để chữa bệnh. Xây dựng được danh mục 60 loại cây thuốc nam trong danh mục thuốc thiết yếu tại các Trạm y tế xã, trồng và sử dụng trên 30 loại cây thuốc để chữa bệnh cho nhân dân.

III. Hạn chế, khuyết điểm và nguyên nhân

1. Một số hạn chế, tồn tại

Bên cạnh những kết quả đạt được, trong thực tế, một số cấp ủy Đảng, chính quyền đã quan tâm song chưa thực sự coi trọng việc phát triển nền Đông y, nên trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện Chỉ thị còn chưa được thường xuyên, liên tục, nhất là ở tuyến cơ sở.

Sự phối hợp, kết hợp giữa các ban, ngành, đoàn thể chưa đồng bộ nên hệ thống tổ chức y dược, y học cổ truyền từ huyện đến cơ sở còn chậm, Chi hội Đông y huyện được thành lập tuy nhiên hoạt động không thường xuyên, hiệu quả chưa cao. Các thành viên của chi hội đều là cán bộ kiêm nhiệm nên thời gian tham gia còn hạn chế. Mặt khác trên địa bàn chưa có các lương y hoặc người hành nghề có bài thuốc gia truyền nên việc củng cố, gia tăng số lượng thành viên chi hội đông y gặp khó khăn.

Chất lượng công tác khám, chữa bệnh bằng y học cổ truyền chưa đáp ứng được nhu cầu, đội ngũ thầy thuốc chuyên sâu về đông y còn mỏng, yếu về tay nghề, một số trạm y tế có cán bộ kiêm về đông y nhưng hoạt động hiệu quả chưa cao.

Một số trạm y tế chưa đủ số lượng cây thuốc nam theo quy định của Bộ y tế, cây thuốc chưa được trồng theo nhóm và không được chăm sóc thường xuyên.

Dự án phát triển vùng nguyên liệu chính mới được triển khai chưa khai thác, chế biến thuốc còn hạn chế.

2. Nguyên nhân

2.1. Nguyên nhân chủ quan

Công tác kế thừa và phát huy các ứng dụng của đông y trong khám chữa bệnh còn hạn chế, nhiều bài thuốc quý của bà con vùng đồng bào dân tộc thiểu số chưa được đầu tư thu thập, sưu tầm.

Công tác đào tạo đội ngũ cán bộ chuyên sâu về y học cổ truyền còn hạn chế. Điều kiện cơ sở vật chất tuy được cải thiện, song còn gặp khó khăn, trang thiết bị dụng cụ và chất lượng dịch vụ y tế chưa đáp ứng nhu cầu của Nhân dân.

2.2. Nguyên nhân khách quan

Một số cấp ủy, chính quyền chưa quan tâm thường xuyên và đúng mức đến việc khám, chữa bệnh bằng y học cổ truyền. Nhận thức của Nhân dân về khám chữa bệnh bằng đông y còn hạn chế.

Sự phối hợp giữa các ban, ngành, đoàn thể chưa thực sự gắn kết, công tác vận động quần chúng nhân dân chưa được thường xuyên, liên tục.

3. Bài học kinh nghiệm

Phải có sự lãnh đạo, chỉ đạo toàn diện của các cấp ủy Đảng đối với công tác

y tế. Các chỉ tiêu y tế và sức khỏe phải được đưa vào Nghị quyết của tổ chức Đảng các cấp. Từ đó tăng cường sự giám sát của hội đồng nhân dân, tăng cường trách nhiệm của chính quyền, các ban, ngành, đoàn thể và toàn xã hội đối với công tác phát triển nền đông y Việt Nam và Hội đông y Việt Nam.

Phải có sự phối hợp đồng bộ giữa các ban, ngành, các đoàn thể và sự tham gia của các Hội viên Hội đông y, sự ủng hộ của các tầng lớp nhân dân trong việc xây dựng và phát triển nền đông y Việt Nam và Hội đông y Việt Nam trong chính sách y tế và chăm sóc sức khỏe Nhân dân.

Bộ máy y tế phải không ngừng được củng cố từ cấp huyện đến cấp cơ sở. Đặc biệt chú trọng đào tạo đội ngũ cán bộ có chuyên môn sâu về y học cổ truyền cùng với sự đầu tư các trang thiết bị hiện đại để đáp ứng nhu cầu khám, chữa bệnh chất lượng cao.

IV. Phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu để phát triển đông y trong thời gian tới

1. Phương hướng

Cấp ủy, chính quyền các đơn vị từ huyện đến cơ sở tiếp tục quán triệt và triển khai Chỉ thị số 24-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng, nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp, các ban, ngành, đoàn thể, của cán bộ đảng viên và Nhân dân về vai trò, vị trí của nền Đông y Việt Nam và Hội đông y Việt Nam trong sự nghiệp bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe Nhân dân. Xác định chỉ tiêu phát triển đông y trong kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội hàng năm của địa phương.

Khắc phục các hạn chế, tồn tại, vướng mắc trong phát triển nền Đông y Việt Nam và hoạt động của Hội đông y. Tăng cường vai trò lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của cấp ủy Đảng trong công tác đầu tư và nâng cao chất lượng khám, chữa bệnh đông y, nhất là việc kết hợp đông y với y học hiện đại cho các cơ sở y tế trên địa bàn huyện.

Xác định và triển khai các nhiệm vụ cụ thể trong công tác quản lý nhà nước, của ngành y tế đối với sự bảo tồn, phát triển nền đông y. Khuyến khích các thành phần kinh tế và tăng cường đầu tư ngân sách nhà nước cho hoạt động nuôi trồng các cây, chế biến dược liệu.

Khuyến khích mọi người dân và các tổ chức tham gia tích cực vào hoạt động phát triển nền đông y để bảo vệ và nâng cao sức khỏe nhân dân ngay tại cơ sở.

Phát triển và hoàn thiện tổ chức Hội đông y, đẩy mạnh hoạt động của Hội đông y Việt Nam và các tổ chức thành viên ở các cấp. Xây dựng đội ngũ thầy thuốc đông y đông đảo về số lượng, giỏi về chuyên môn và trong sáng về y đức, để Hội thực sự đóng vai trò nòng cốt trong sự nghiệp phát triển nền đông y Việt Nam, góp phần vào sự nghiệp chăm sóc sức khỏe nhân dân và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

2. Nhiệm vụ, giải pháp phát triển đông y trong thời gian tới

Các cấp uỷ Đảng và Chính quyền cần tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác tuyên truyền về vai trò, vị trí, tầm quan trọng của Hội đông y, trực tiếp chỉ đạo các cấp Hội kiện toàn tổ chức, chú trọng việc đẩy mạnh hoạt động Hội, phát triển hội viên, nhất là ở cấp cơ sở. Có cơ chế, chính sách tạo điều kiện cho Hội đông y hoạt động và phát triển.

Tiếp tục triển khai và thực hiện tốt công tác khám, chữa bệnh bằng đông y tại các đơn vị y tế cơ sở và quản lý nhà nước về các hoạt động của các cơ sở hành nghề y dược học cổ truyền trên địa bàn huyện.

Triển khai hiệu quả Đề án phát triển cây dược liệu trên địa bàn huyện Đam Rông, định hướng đến năm 2030; bảo tồn nguồn dược liệu vốn có của địa phương, xác định nhu cầu sử dụng dược liệu phục vụ công tác khám, chữa bệnh. Kết hợp chặt chẽ giữa việc khuyến khích “trồng cây thuốc tại vườn, tại nhà” với việc hình thành các vùng chuyên nuôi trồng, chế biến cây, con làm thuốc theo hướng công nghiệp.

Đẩy mạnh xã hội hóa, khuyến khích các tổ chức, cá nhân trên địa bàn thành lập các cơ sở khám chữa bệnh, sản xuất kinh doanh thuốc đông y, phát triển các vùng dược liệu, củng cố, tập hợp các lương y, lương dược trên địa bàn thành lập Hội đông y đáp ứng nhu cầu khám, chữa bệnh của Nhân dân.

Xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ y tế, đặc biệt là đội ngũ cán bộ chuyên trách về y học cổ truyền tại Trung tâm y tế và các trạm y tế, tăng cường công tác chỉ đạo, kiểm tra, giám sát công tác khám, chữa bệnh kết hợp y học cổ truyền với y học hiện đại, xây dựng củng cố vườn thuốc nam với đầy đủ các loại cây theo danh mục quy định của Bộ Y tế.

Nơi nhận:

- Ban Tuyên giáo Tỉnh uỷ,
- Thường trực Huyện uỷ,
- Ủy ban nhân dân huyện,
- Các tổ chức cơ sở đảng trực thuộc Huyện uỷ,
- Mặt trận và các đoàn thể,
- Phòng Y tế,
- Lưu Văn phòng Huyện uỷ.

**T/M BAN THƯỜNG VỤ
PHÓ BÍ THƯ**

Đa Cát K'Hương